

Ügyirat száma: NAIH/2019/5469/2
Ügyintéző: Piricsi Györgyné
Telefonszám: 06-1-391-1411

dr. Salgó László Péter részére
jogszabály-előkészítés összehangolásáért és
közjogi jogalkotásért felelős helyettes államtitkár

Igazságügyi Minisztérium

Budapest, V.,
Kossuth Lajos tér 4.
1 0 5 5

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) állampolgári panasz alapján vizsgálta a Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön (a továbbiakban: bv. intézet) levélküldemények kezelésével kapcsolatos adatkezelési gyakorlatát. Kérem, engedje meg, hogy az alábbiakban tájékoztassam az eljárásunk tapasztalatairól és megállapításairól.

A bv. intézetben 2017. december 1-jétől bevezetett gyakorlat szerint a fogvatartottak számára érkezett levélküldeményeket lemásolják és a másolatokat adják át a fogvatartottak számára. A levélküldemények eredeti példányát páncélszekrényben elzárva tartják, és ha a fogvatartott kéri, a látogatófogadás alkalmával átadják az általa megjelölt hozzátartozójának. Egyébként a bv. intézet elhagyásakor (pl. kimaradás) vagy szabaduláskor adják át számára a levélküldemény eredeti példányát. A bv. intézettel kapott tájékoztatás szerint azért volt szükség a levélküldemények kezelésének ilyen kialakítására, mert korábban számos alkalommal azt tapasztalták, hogy az elítéltek részére érkező levelek bódító, illetve kábító hatású anyaggal voltak átitatva. A fogvatartottak a papírdarabokat elfogyasztva vagy cigarettába sodorva bódult állapota kerültek.

A Hatóságnak nincs információja arról, hogy másutt is bevezettek-e a sátoraljaújhelyihez hasonló levélküldemény kezelési rendet, ám mivel kábítószerrel impregnált levélküldeményeket más bv. intézetek fogvatartottjainak is küldhettek, ezért feltételezhető, hogy a fentebb vázoltak más bv. intézetekben is bevezetésre kerülhettek.

A Hatóság elfogadja azt a magyarázatot, hogy a fentebb vázolt levélküldemény kezelési rend a fogva tartás rendjének és biztonságának fenntartását, továbbá az elítéltek testi

épségének és egészségi állapotának védelmét szolgálja, ugyanakkor rámutat arra, hogy levélküldemények kezelése személyes adatok kötelező kezelésével jár együtt (ide értve különösen a személyes adatokat és személyes közléseket tartalmazó levelek lemásolását, valamint az eredeti levélpéldányok folyamatos gyűjtését és elkülönített tárolását, továbbá a szóban forgó levelek utólagos átadását a fogvatartottnak, vagy az általa megjelölt hozzátartozónak), ezért az adatkezelésnek összhangban kell lennie a kötelező adatkezelésre vonatkozó jogi szabályozási követelményekkel.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 5. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a kötelező adatkezelés elrendelése törvényhozási tárgykörbe tartozik. Esetükben a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) tartalmazza a szektorális szabályokat. A Bv. tv. 9. § (1) bekezdése szerint az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott az Alaptörvényben meghatározott alapvető jogait, valamint egyéb jogait és kötelezettségeit - a törvényben, a bíróság ügydöntő határozatában, valamint a bíróság és az ügyészség egyéb határozatában meghatározott korlátozásokkal vagy tilalmakkal - a büntetés-végrehajtás rendjével összhangban gyakorolja, illetve teljesíti. A Bv. tv. 174. §-a tartalmazza a levelezés szabályait. A végrehajtási rendeleti szintű részletszabályokat a Bv. tv. keretei között a 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) határozza meg.

Az említett jogforrások szabályozzák a fogvatartottak levelezésének rendjét, és a levelezés korlátozására vonatkozó szabályokat is tartalmaznak (l. pl. a Bv. tv. 174. § (5) bekezdését), ám a Hatóság szerint az IM rendelet több tekintetben is hiányos:

1. A hatályos IM rendelet nem tartalmaz a fogvatartottak leveleinek lemásolására, valamint a levelek eredeti példányai kezelésére vonatkozó szabályokat (elkülönített tárolás, és az eredeti irat utólagos átadása a fogvatartott, vagy az általa megjelölt hozzátartozó számára).
2. A rendeleti szabályozásnak egyértelművé kellene tennie, hogy a levelek lemásolására csak a Bv. tv. 174. § (4) bekezdésében meghatározottak szerint felbontható és ellenőrizhető levélküldemények esetében kerülhet sor.
3. A Magyar Helsinki Bizottságtól származó, az interneten közzétett hír¹ alapján feltételezhető, hogy fogvatartottnak küldött levelekről készített másolatok minősége esetenként kívánivalót hagy maga után. Ha a levélmásolat nehezen olvasható, illetve a levélben küldött kép nehezen felismerhető, akkor kétséges, hogy teljesül-e az adatok pontosságára és teljességére vonatkozó követelmény (Infotv. 4. § (3) bekezdés), valamint hogy megfelel-e a másolat az adatkezelés céljának (kapcsolattartás, személyes közlések továbbítása). (L. az Infotv. 4. § (1)

¹ <https://merce.hu/2018/10/26/olvashatatlan-fenymasolatban-kapijak-meg-szeretteik-leveleit-a-magyar-bortonokban-a-fogvatartottak/>

bekezdését). Ezért a rendeleti szabályozásnak arra is ki kellene térnie, hogy a fogvatartottnak átadandó levélmásolat jó minőségű legyen, továbbá ha a levélküldemény színes képet tartalmaz, arról színes másolat készüljön.

4. A levelek eredeti példányainak utólagos átadását megfelelően dokumentálni kellene, hiszen – mint arra a Hatóság vizsgálata során megismert tényállás utal – ennek hiányában nehéz a levélküldemények átadását utólag igazolni. A nyilvántartásnak ki kellene terjednie legalább a levélküldemények egyedi azonosítójára, címzettjére, az utólagos átadás időpontjára és a levélküldemény átvevőjének azonosító adataira. Ha a levélküldeményt a fogvatartott kérése alapján a hozzátartozójának adják át, akkor a fogvatartott erre vonatkozó nyilatkozatát is meg kellene őrizni. A hatályos IM rendelet nem tartalmaz a lemásolt levélküldemények utólagos átadásának dokumentálására vonatkozó részletszabályokat².

Mindezek alapján a Hatóság az Infotv. 38. § (4) bekezdés a) pontja alapján javasolja az IM rendelet kiegészítését annak érdekében, hogy az az információs alapjog-korlátozás jogi szabályozási követelményeivel összhangban szabályozza a fogvatartottnak szóló levélküldemények lemásolását, elkülönített tárolását és utólagos átadását, valamint az adatkezelés megfelelő dokumentációját.

Kérem Helyettes Államtitkár Urat, hogy az Igazságügyi Minisztérium fentiekkel kapcsolatos álláspontjáról tájékoztatni szíveskedjék.

Budapest, 2019. július 19.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

² Az IM rendelet 10. § c) pontja és 99. § (3) bekezdése alapján a bv. szerv az elítélteknek a Bvtv. 174. § (4) bekezdésében megjelölt szervezetekkel, valamint a védővel való levelezését tartja nyilván, a küldés vagy az érkezés dátumának, továbbá a címzett vagy a feladó rögzítésével. Az egyes integrációs feladatok végrehajtásának eljárási szabályairól szóló 13/2017. (II. 6.) OP szakutasítás XIII. fejezete tartalmaz előírásokat a levelezéssel kapcsolatban, mely szintén nem tartalmaz előírást a magánlevelekre vonatkozóan, nyilvántartás vezetését az IM rendelet szerinti levelek, valamint ajánlott küldemények esetén írja elő.